

بازار جهانی دارو از نگاه آمار

۱۹۹۷ - ۱۹۹۶

ترجمه: دکتر علی منتصری - دکتر ساسان نصوحی

پس از افت مختصر رشد فروش در سال ۱۹۹۶، فروش جهانی محصولات دارویی در سال ۱۹۹۷ مجدداً اندکی افزایش یافت که این افزایش را عمدتاً می‌توان ناشی از رشد قوی بازار ایالات متحده آمریکا در سال ۱۹۹۷ دانست. آمریکای شمالی و آمریکای لاتین بیشترین ترقی فروش در سال ۱۹۹۶ را دارا بودند اما فروش در مناطق آفریقا، آسیا و اقیانوسیه کاهش داشت.

در سال ۱۹۹۷ فروش محصولات دارویی در ۱۰ بازار پیش‌تاز جهان از رشد یکنواخت و آرامی برخوردار بود. در سه ماهه اول سال میزان فروش در آمریکا، کانادا، ژاپن و هفت بازار اول اروپایی به میزان ۷٪ ترقی یافت که این رقم رشد تا ماه سپتامبر ادامه داشت بطوری که میزان فروش در این بازارها تا پایان سپتامبر به ۱۶۷/۴ میلیارد دلار رسید؛ در حالی که این رقم برای مدت مشابه سال قبل ۱۶۶ میلیارد دلار بود. بنابراین رشد فروش نسبت به سال ۱۹۹۶ که ۶٪ بود به میزان اندکی ترقی نشان می‌دهد.

عملکرد بازارهای مختلف در ۹ ماه اول سال ۱۹۹۷، با یکدیگر ناهماهنگ بود. فروش در آمریکای شمالی با ۱۴٪ رشد به ۷۰ میلیارد دلار رسید که عمدتاً ناشی از رشد ۱۵ درصدی بازار ایالات متحده آمریکا می‌باشد. بر اساس نظر IMS Drug Monitor عمده‌ترین عوامل رشد بازار ایالات متحده افزایش تعداد و حجم مصرف دارو به علاوه مصرف فوق‌العاده داروهای جدید

بوده است.

میزان رشد در ۷ بازار اول اروپایی ۴٪ و تقریباً برابر رقم رشد سال ۱۹۹۶ بود. کل بازار ۷ کشور اول اروپایی ۵۴ میلیارد دلار ارزیابی شده است. بیشترین افزایش فروش مربوط به بریتانیا و اسپانیا با رقم رشد ۸٪ و ایتالیا ۷٪ بوده است. رشد فروش در آلمان در حد صفر بود و در ژاپن این فروش علیرغم افزایش ۶ درصدی در سه ماه اول سال تا پایان سپتامبر با ۱۰٪ کاهش مواجه شد. ارزش هر یک از بازارها به تفکیک در جدول ۱ آمده است.

فروش جهانی

بر اساس گزارش جهانی IMS ارزش بازار جهانی دارو در سال ۱۹۹۶ بر اساس قیمت درب کارخانه به ۲۹۶/۴ میلیارد دلار رسید که نشانگر ۴٪ ترقی نسبت به سال ۱۹۹۵ است. بیشترین رشد فروش مربوط به آمریکای شمالی و آمریکای لاتین به ترتیب با رقم‌های ۱۲ و ۸ درصد بود در حالی که فروش در مناطق آفریقا، آسیا و اقیانوسیه ۶٪ افت داشت. در منطقه آمریکای شمالی فروش ایالات متحده با ۱۲٪ رشد به ۹۸/۶ میلیارد دلار و فروش کانادا با ۵٪ رشد به ۴ میلیارد دلار رسید. در سال ۱۹۹۶ آمریکای شمالی (۲۵٪) بیشترین سهم بازار جهانی را به خود اختصاص داد و اروپا و آفریقا، آسیا، اقیانوسیه هر یک با ۱۹٪ از سهم بازار در

جدول ۱ - میزان فروش از طریق داروخانه‌ها در ۷ بازار اول اروپایی، آمریکا، کانادا و ژاپن از ژانویه تا سپتامبر ۱۹۹۷، مأخذ: IMS

کشور	ژانویه - سپتامبر ۱۹۹۷ (میلیون دلار آمریکا) (۱)	درصد رشد (۲)
آمریکا	۶۵/۹۹۰	+۱۵
ژاپن	۴۳/۴۴۱	+۱۰
آلمان	۹۱۷/۱۴	۰
فرانسه	۱۴/۱۲۸	+۳
ایتالیا	۸۷۵۳	+۷
بریتانیا	۷۵۲۶	+۸
اسپانیا	۴۸۹۳	+۸
کانادا	۳۹۹۷	+۹
هلند	۱۹۰۷	+۶
بلژیک	۱۸۵۶	+۴
جمع	۱۶۷۴۰۸	+۷

۱ - فروش بر مبنای نرخ خرده فروشی (به استثنای ژاپن) به علاوه فروش بیمارستانی

۲ - نسبت به ژانویه - سپتامبر ۱۹۹۶ بدون در نظر گرفتن تغییرات تبدیل ارزها

مقام‌های بعدی قرار داشتند. جدول ۲ فروش در مناطق مختلف جهان را نشان می‌دهد.

آماري که از این پس در این نوشته ذکر شده مربوط به سال ۱۹۹۶ می‌باشد که با سال ۱۹۹۵ مقایسه گردیده مگر در مواردی که به جز این تصریح شده باشد.

اروپا

در سال ۱۹۹۶ رشد فروش در کشور فرانسه کاهش یافت که این روند در سال ۱۹۹۷ نیز ادامه داشت، فروش داروهای انسانی بر اساس قیمت درب کارخانه برابر ۲۰/۷ میلیارد دلار بود که نسبت به سال ۱۹۹۵ رقم ۶/۵٪ رشد داشت و کمتر از رشد فروش ۹ درصدی سال ۱۹۹۵ است. میزان فروش در ۵ ماه اول سال ۱۹۹۷ برابر ۵/۳ میلیارد دلار برآورد شده است که نشانگر تنها ۱٪ رشد نسبت به دوره مشابه در سال ۱۹۹۶ می‌باشد. بیمه بهداشتی آلمان (Koankenassen) مبلغ ۱۹/۷ میلیارد دلار برای

جدول ۲ - فروش منطقه‌ای محصولات دارویی در سال ۱۹۹۶

منطقه	فروش میلیارد دلار آمریکا	درصد رشد (۱)	سهم بازار %
آمریکای شمالی	۱۰۳	+۱۲	۳۵
اروپا	۸۶/۹	۵+	۲۹
آفریقا، آسیا واقیانوسیه	۸۵/۸	-۶	۲۹
آمریکای لاتین	۲۰/۷	۸+	۷
جمع	۲۹۶/۴	+۴	۱۰۰

۱ - نسبت به سال ۱۹۹۵
مأخذ: گزارش جهانی IMS - ۱۹۹۷

محصولات دارویی هزینه کرده است که نشانگر ۶/۳٪ رشد می‌باشد. در حالی که هزینه ۱۳/۸ میلیارد دلاری همین سازمان در ۹ ماه اول سال ۱۹۹۷ مبین ۵/۱٪ کاهش نسبت به مدت مشابه سال ۱۹۹۶ است. در گزارش انجمن سازندگان متکی بر تحقیقات آلمان (VFA) فروش محصولات دارویی (قیمت درب کارخانه) در سال ۱۹۹۶ با ۳/۲٪ رشد مبلغ ۲۱ میلیارد دلار آمده است. در همین حال فروش در ۹ ماه اول سال ۱۹۹۷ تنها با ۲٪ رشد به ۱۱ میلیارد دلار رسید.

هزینه سیستم بهداشت ملی (NHS) در انگلستان در حدود ۹٪ رشد داشت که تقریباً مبلغ ۳/۶ میلیارد پوند برای نسخ دارویی مصرف شده است. در «ولز» NHS برای نسخ دارویی ۲۶۶ میلیون پوند اختصاص داده است. فروش محصولات دارویی در ایتالیا بر مبنای نرخ خرده فروشی با ۱۱٪ رشد به ۱۳ میلیارد دلار رسید که عمدتاً ناشی از افزایش فروش ۳۱ درصدی محصولات ضد آسم و افزایش فروش ۲۵ درصدی داروهای ضد فشار خون بود. ارزش داروهای تولید شده در اسپانیا با ۱۰/۸٪ رشد به ۶/۳ میلیارد دلار رسید. فروش محصولات نسخه‌ای در پرتغال در ۷ ماه اول سال ۱۹۹۷ با ۱۰/۴٪ رشد ۸۴۰ میلیون دلار بوده است. IMS متوسط رشد این بازار را تا پایان سال ۱۹۹۷ رقم ۸٪ تخمین زده است. کل فروش محصولات دارویی در هلند ۲ میلیارد دلار (۱/۸٪+) و در اتریش تقریباً ۱۷/۱ میلیارد دلار بوده است. مصرف دارو در یونان تقریباً ۲ میلیارد دلار برآورد شده است.

بازار دارویی سوئد به جهت تغییرات پیش

بینی شده در نظام باز پرداخت هزینه‌های دارویی توسط دولت تا حدی آشفتگی بود به طوری که هزینه‌های بازپرداخت محصولات دارویی که از ژانویه تا اوت با ۱۸٪ کاهش به ۸۱۶/۲ میلیون دلار رسیده بود در نوامبر و دسامبر ۱۹۹۶ به ترتیب ۴۷ و ۶۶ درصد رشد یافت اما در ابتدای سال ۱۹۹۷ مجدداً تنزل پیدا کرد. بازار دارویی نروژ بر مبنای قیمت خرده فروشی با ۳/۸٪ رشد به ۱/۱ میلیارد دلار رسید. در دانمارک هزینه دارویی سیستم بهداشتی از ژانویه تا نوامبر ۱۹۹۶ تنها با ۲/۳٪ رشد نسبت به سال ۱۹۹۵ به مبلغ ۵۴۵ میلیون دلار رسید.

در سال ۱۹۹۷ «گروه استراتژی دارویی IMS» بازار دارویی اروپا (به جز اروپای مرکزی و شرقی) را ۸/۸ میلیارد دلار برآورد کرده است.

در میان کشورهای اروپای شرقی و مرکزی در روسیه برای محصولات دارویی مشمول بیمه ۱/۷ میلیارد دلار هزینه شده است و کل هزینه‌های سیستم بهداشتی در روسیه ۱۰ میلیارد دلار برآورد شده است. در اسلوانیا فروش داروهای نسخه‌ای با ۲/۳٪ کاهش به ۲۱۴ میلیون دلار تنزل یافت و کل مصرف داروهای نسخه‌ای کرواسی برای ۷ ماه اول سال ۱۹۹۷ مبلغ ۱۳۸ میلیون دلار (۱۶٪+) بود. ارزش بازار دارویی لیتوانی ۱۲۲/۵ میلیون دلار، لهستان ۲/۱ میلیارد دلار و مجارستان ۶۵۰ میلیون دلار بوده است. در لیتوانی میزان فروش از طریق عمده فروشی‌ها ۱۵۰ میلیون دلار و از طریق داروخانه‌ها ۱۱۸ میلیون دلار برآورد شده است. بر مبنای قیمت درب کارخانه ارزش بازار جمهوری‌های چک ۷۵۰ میلیون دلار بود.

«گروه استراتژی دارویی IMS» بازار دارویی

جدول ۳- فروش دارویی در کشورهای پیشتانز
آمریکای لاتین در ۱۹۹۶

کشور	فروش (۱) (میلیون دلار آمریکا)	درصد تغییر (۲)
برزیل	۷۲۵۱	+۱۵
آرژانتین	۳۶۴۳	+۱
مکزیک	۲۷۳۶	+۱۴
کلمبیا	۱۱۷۷	+۹
پورتوریکو	۶۱۳	+۱۲
ونزوئلا	۵۰۳	-۲۰
آمریکای مرکزی (۳)	۴۶۷	-۶
شیلی	۴۴۵	+۱۰
پرو	۴۳۷	-
اکوادور	۲۶۲	+۲۰
اروگوئه	۲۵۸	+۲
دومینیکن	۱۵۹	+۱۲
پاراگوئه	۱۱۷	+۷
بولیویا	۳۲	-۱۱

۱- بر اساس نرخ تبدیل و قیمت داروخانه در زمان چاپ آمار
۲- درصد تغییر بر اساس ارزش دلار است
۳- شامل کاستاریکا، ال سالوادور، گواتمالا، هوندوراس،
نیکاراگوئه و پاناما است.
منبع: IMS

بر مبنای آمار دیگر فروش محصولات
دارویی در ترکیه (قیمت درب کارخانه) با ۱۶٪
رشد نسبت به سال ۱۹۹۵ در سال ۱۹۹۶ به ۲
میلیارد دلار رسیده است. بزرگترین خرید کننده
کشور «موسسه بیمه اجتماعی» (SSK) مبلغ ۴۰۰
میلیون دلار برای محصولات دارویی و

جمهوری‌های مستقل مشترک المنافع (CIS)
شامل آذربایجان، استونی، گرجستان،
قزاقستان، روسیه سفید، قرقیزستان، لاتویا،
لیتوانی، روسیه، تاجیکستان، ترکمنستان،
اوکراین و ازبکستان را در سال ۱۹۹۶ برابر ۲/۱
میلیارد دلار تخمین زده است. پیش‌بینی می‌شود
بازار دارویی این جمهوری‌ها در سال ۱۹۹۷ با
رشد ناچیز به رقم ۲/۱۱ میلیارد دلار برسد اما به
تدریج در انتهای این دهه ترقی خواهد یافت.

آمریکای لاتین

مطابق آمار IMS بازار دارویی آمریکای لاتین
با ۸٪ رشد در سال ۱۹۹۶ به ۱۸/۱ میلیارد دلار
رسید. هم‌چنانکه برزیل رتبه اول را در منطقه با
۱۵٪ رشد و سهم بازار ۴۰٪ حفظ نمود، وضعیت
بازار در مکزیک بهبود یافت. فروش در این بازار
پس از افت ۱۰ درصدی در ۱۲ ماه منتهی به ژوئن
۱۹۹۶ تا پایان سال ۱۹۹۴ به میزان ۱۴٪ رشد
یافت. عملکرد بازار در اکوادور و پورتوریکو به
ترتیب با رشد ۲۰٪ و ۱۲٪ قوی بود اما فروش به
میزان ۲۰٪ در ونزوئلا، ۱۲٪ در جمهوری‌های
دومینیکن و ۱۱٪ در بولیوی تنزل داشت. فروش
هر کشور در منطقه در جدول ۳ آمده است.

آفریقا و خاورمیانه

مطابق تخمین «گروه استراتژی دارویی
IMS» جمع فروش دارویی ۵ کشور منطقه
خاورمیانه در سال ۱۹۹۶ مبلغ ۶/۲ میلیارد دلار
بود که در سال ۱۹۹۷ به ۶/۵۷ میلیارد می‌رسد.
سه بازار بزرگ یعنی ترکیه، ایران و فلسطین
اشغالی به ترتیب ۳۲٪، ۱۹٪ و ۱۷٪ سهم بازار و
در جمع ۶۸٪ بازار را به خود اختصاص دادند.

بیمارستانی هزینه کرده است و فروش خارج از SSK توسط داروخانه‌ها ۱/۵ میلیارد دلار برآورد شده است. ارزش بازار دارویی ایران در سال منتهی به ۲۰ مارچ ۱۹۹۷ [۲۹ اسفند ۷۶] برابر ۳۸۳ میلیون دلار بود.

تخمین زده می‌شود در سال جاری مصرف دارو در کشورهای شورای همکاری‌های خلیج فارس (عربستان سعودی، امارات متحده عربی، کویت، قطر، بحرین و عمان) ۸-۹٪ افزایش یابد. ارزش بازار بخش خصوصی دارویی عربستان سعودی ۶۰۰ میلیون دلار و ارزش بازار خصوصی دارویی و بیمارستانی امارات متحده عربی ۴۸۰ میلیون دلار گزارش شده است.

مطابق IMS جمع فروش بیش از ۵۹ کشور آفریقایی در سال ۱۹۹۶ برابر ۴/۵ میلیارد دلار می‌باشد که این رقم برای سال ۱۹۹۵ برابر ۴/۳ میلیارد دلار بوده است. آفریقای جنوبی ۲۷٪ و مصر ۲۰٪ سهم بازار آفریقا را به خود اختصاص داده‌اند.

آسیا و منطقه اقیانوسیه

رشد فروش قوی برای بازار کره جنوبی که بازار پیشتان در آسیای جنوب شرقی است و همچنین ویتنام پیش بینی شده است. گزارش Visionic ارزش بازار ویتنام را در حال حاضر حدود ۳۰۰ میلیون دلار و با رشد سالانه ۱۵٪ برآورد کرده است. «انستیتو تحقیقات اقتصادی LG» پیش بینی می‌کند که بازار کره جنوبی با رشد سالانه ۹/۹٪ به بیش از ۱۰/۹ میلیارد ریال تا سال ۲۰۰۰ برسد؛ اما با توجه به بحران اقتصادی که از اواخر سال

۱۹۹۷ در آسیای جنوب شرقی شروع شد صحت این پیش‌بینی‌ها را تنها آینده تعیین خواهد کرد.

ارزش بازار دارویی چین ۱۰/۸ میلیارد دلار گزارش شده است که ۹/۵ میلیارد دلار آن مربوط به داروهای نسخه‌ای و ۱/۳ میلیارد دلار آن داروهای فروش بدون نسخه می‌شود. ارزش بازار دارویی تایلند و اندونزی هر یک در حدود ۱/۵ میلیارد دلار بوده است. بر اساس Visionic بازار اندونزی با ۳۳٪ رشد تا سال ۲۰۰۰ می‌تواند به رقم ۲ میلیارد دلار برسد. IMS ارزش بازار تایوان را در سال ۱۹۹۷ رقم ۱/۸ میلیارد دلار برآورد کرده است.

در سال ۱۹۹۷ فروش دارویی در هند و پاکستان به ترتیب ۳/۳۹ و ۱/۱۱ میلیارد دلار ارزیابی شده است. ارزش بازار اقیانوسیه (استرالیا، زلاند نو، و جزایر اقیانوسیه) در سال ۱۹۹۶ برابر ۲/۴ میلیارد دلار بود. در سال ۱۹۹۷ برای استرالیا و زلاندنو به ترتیب فروش‌های ۲/۲۴ میلیارد دلار و ۶۱۰ میلیون دلار برآورده شده است.

ارزش بازارهایی که در این نوشته آمده است از منابع مختلف استخراج شده‌اند. به جهت این‌که معیارهای تعیین ارزش هر بازار ممکن است متفاوت باشد آمارهای بازارهای مختلف در مواردی قابل مقایسه با یکدیگر نیستند. در غالب موارد تبدیل به واحد دلار در زمان چاپ آمار اصلی صورت گرفته است.

منبع:

1. Dorboume A., Steady growth for world Pharma Sales, Scrip Magaz January 1998.